

Veiligheidsprotocol basisschool de Klokkenberg 2024-2025

Inhoudsopgave

Veiligheidsprotocol basisschool de Klokkenberg 2023-2024	1
1. Inleiding	3
1.1 Visie, kernwaarden en afspraken.	3
1.2 Doelen schooljaar 2023-2024	3
2. Waarborgen van de veiligheid op school	4
2.1 Inzicht in de veiligheidsbeleving	4
2.2 Taken, samenwerking tussen betrokkenen	5
2.3 Scheppen van voorwaarden: positief pedagogisch handelen.	6
2.4 Programma's & preventieve activiteiten.	7
2.5 Stappenplannen bij grensoverschrijdend gedrag	8
2.5.1. Omgaan met ordeverstoringen	8
2.5.2. Omgaan met ruzie, plagerijen tussen leerlingen	9
2.6 Signaleren van en effectief handelen bij grensoverschrijdend gedrag	10
3. Escalatieladder	11
4. Pesten	12
4.1 Wat is pesten?	12
4.2 Pestgedrag in een groep.	13
4.3 Pestprotocol	14
4.4 Stappenplan bij pestincidenten	15
4.5 Cyberpesten	16
Bijlagen	
Bijlage 1: Gespreksformulier pestincident met pester(s) en assistent(en)	17
Bijlage 2: Gespreksformulier pestincident met pestslachtoffer	18
Bijlage 3: Checklist cyberpesten met pestslachtoffer	19
Bijlage 4: Checklist cyberpesten met pester en verspreiders	20
Bijlage 5: Terminologie en informatiebronnen	21

1. Inleiding

In de wet sociale veiligheid op scholen, oftewel de antipestwet, staat beschreven dat je als school veiligheid moet bieden. Hoe de Klokkenberg daar zorg voor draagt, staat beschreven in dit protocol.

1.1 Visie, kernwaarden en afspraken.

Visie

Vanuit het motto “met plezier wijzer worden” wordt het onderwijs op de Klokkenberg vormgegeven.

Met plezier naar school gaan, je veilig voelen zijn belangrijke voorwaarden om je te ontwikkelen en tot leren te komen. Daarom hechten we er grote waarde aan om de sociale veiligheid te borgen en pestgedrag te voorkomen! Wij geloven in de kracht van de groep.

We willen als school zorg dragen voor een veilig leerklimaat. We willen incidenten, zoals ongepast gedrag, intimidatie, pesten, diefstal en agressie voorkomen. Daarom investeren we in een goede vertrouwensband, een prettig schoolklimaat en heldere regels over hoe je met elkaar omgaat. Daarbij vinden we het belangrijk om ongepast gedrag op tijd te signaleren en hierbij gericht op te treden.

Kernwaarden van de Klokkenberg.

- Iedereen hoort erbij
- We zorgen voor elkaar
- We zorgen voor onze omgeving
- We beheersen onszelf

Vanuit deze waarden worden in elke groep regels en afspraken gemaakt. We bespreken met de leerlingen welk gedrag bij deze waarden hoort: wat zie, doe je, zeg je dan? Deze regels en afspraken houden we actief door er aandacht aan te besteden tijdens de preventieve groepsgesprekken.

Afspraken

- Het team, leerlingen, ouders, externen, waaronder de TSO, zijn op de hoogte van de inhoud van het veiligheidsprotocol en onderschrijven dit.
- Het team, leerlingen, ouders en indien nodig externen werken samen bij de uitvoering van dit protocol.
- We maken gebruik van de methode KiVa. Deze methode biedt een schoolbreed programma om de sociaal-emotionele ontwikkeling te stimuleren. Het is gericht op positieve groepsvorming en het verbeteren van de sociale veiligheid. Daarnaast biedt de methode een manier om pesten aan te pakken die aansluit bij onze visie.

1.2 Doelen schooljaar 2024-2025

- Mediawijsheid / kwaliteitskaart maken / samenwerking tussen SEO-ICT (verschillende takken bv. programmeren).
- Week van respect vormgeven week van 11 tot 15 november
- Gebruik van spreektaal KiVa (ik-taal, plus-taal, één tegelijk, respectvol) implementeren / actueel houden onder leerkrachten en leerlingen.
- Aanvullende middelen KiVa uitzoeken en inzetten.
- Borging groepsgesprekken

- Bewustworden verschil plagen, ruzie en pesten
- Ouderbetrokkenheid bij het veiligheidsprotocol (ouderavond)

2. Waarborgen van de veiligheid op school

2.1 Inzicht in de veiligheidsbeleving

Middelen	Hoe
Ouderenquête (WMK)	De school neemt jaarlijks een enquête af bij ouders waarin de veiligheidsbeleving gemeten wordt. De uitslag van de WMK enquête wordt jaarlijks geëvalueerd door het MT, waarna in overleg met het team de doelen voor het komende schooljaar worden geformuleerd. Deze doelen worden besproken in het bestuur, de MR en de OR en opgenomen in het jaarplan.
Leerlingen monitor	Wij gebruiken de KiVa-monitor om zicht te krijgen op de sociale veiligheid in de groep en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. In oktober en mei van elk schooljaar is er een meting. De leerlingen (gr 3-8) vullen dan een vragenlijst in. Aan de hand van de vragenlijst wordt een rapport gemaakt dat een beeld geeft van het klimaat in de groep. Op basis van deze informatie ondernemen wij, mocht het nodig zijn, gerichte acties om het klassenklimaat te verbeteren en pestgedrag naar een leerling te stoppen. De SEO-coördinator analyseert de uitslagen en adviseert gevraagd en ongevraagd leerkrachten en de IB-er.
Leerkracht- IB gesprekken	Tijdens de leerkracht-IB gesprekken wordt het klassenklimaat besproken De uitslag van de veiligheidsmeting onder leerlingen wordt geëvalueerd door de groepsleerkracht en besproken met de IB-er. De IB-er informeert de SEO-coördinator indien nodig.
Incidentenregistratie	Incidenten waarbij de sociale veiligheid in het gedrang is gekomen worden niet alleen aangepakt. Ze worden ook geregistreerd (zowel in de incidentregistratie als in Parnassys) om mogelijke tendensen te kunnen volgen.

2.2 Taken, samenwerking tussen betrokkenen

Wie	Wat
Directie (Henk Pepping)	WMK-enquête, doelen betreffende sociale veiligheid vaststellen in schoolplan en jaarplanning, evalueren of gestelde doelen behaald zijn.
Contactpersoon voor ouders (Antoinette Bax)	Behandeling klachten onder andere over pesten.
SEO-coördinator (Roosje Rooijackers)	Coördineert: inzet methode KiVa, uitvoering leerlingenmonitor, uitvoering veiligheidsprotocol, stappenplan bij pestproblemen. Ze heeft inzicht in het klassenklimaat in iedere groep en overlegt gevraagd en ongevraagd met leerkrachten en MT over risico's. Ze heeft inzicht in pestincidenten op school en coördineert mogelijkheden en middelen om pestgedrag te stoppen. Zij signaleert risico's en bespreekt die in het MT, waarna afspraken gemaakt worden om de risico's te verminderen.
IB-er (Ilse Leijser)	Bespreeken klassenklimaat met leerkrachten Regelen van hulp/begeleiding/training voor pestslachtoffers en/of pesters
Werkgroep SEO	Organisatie themaweken start schooljaar waarin doelen sociale veiligheid centraal staan. Ondersteuning SEO-coördinator.
Leerkrachten	Positief pedagogisch handelen, spreektaal, preventieve groeps gesprekken, lessen SEO, veiligheidsmeting bij leerlingen, kindgesprekken op welbevinden, 1e aanspreekpunt voor ouders en leerlingen
Ouders	Onderschrijven het veiligheidsprotocol In gesprek met school over welbevinden en eventuele problemen thuis en/of op school
TSO	Onderschrijven het veiligheidsprotocol Hanteren zoveel mogelijk dezelfde afspraken voor de kinderen als school TSO-medewerkers gebruiken de gespreksafspraken uit KiVa om problemen met en tussen kinderen op te lossen. TSO werkt samen met school bij pestincidenten, zoals in dit protocol is beschreven.
BSO	Zijn op de hoogte van het veiligheidsprotocol Hanteren zoveel mogelijk dezelfde afspraken voor de kinderen als school Onderzoeken of ze de gespreksafspraken uit KiVa kunnen gebruiken om problemen met en tussen kinderen op te lossen.

2.3 Scheppen van voorwaarden: positief pedagogisch handelen.

Voorbeeldfunctie volwassenen	School is een plek waar kinderen veel ervaring opdoen over omgaan met verschillende mensen, groepsprocessen en weerbaarheid. Volwassenen hebben daarin een voorbeeldfunctie en een begeleidende rol.
Open communicatie	Helder en duidelijk bespreekbaar maken hoe we met elkaar omgaan, ook in probleemsituaties.
Prettige omgangsvormen	We staan voor vriendelijkheid, respect voor anderen en onderlinge samenwerking
Inclusiviteit	Iedereen kan zichzelf zijn, verschillen geven kleur.
Groepsvorming	De eerste weken van het schooljaar staan in het teken van groepsvorming, het maken van afspraken en het wennen aan nieuwe werkwijzen. In elke groep worden aan het begin van het schooljaar groepsafspraken gemaakt, die de rest van het jaar zichtbaar zijn in de groep. Deze afspraken worden regelmatig besproken en waar nodig bijgesteld om ze actief en levendig te houden en pestgedrag te voorkomen.
Gewenst gedrag	Versterken gewenst gedrag d.m.v. benoemen welk gedrag verwacht wordt, gedragsregels positief formuleren, aandacht en complimenten voor gewenst gedrag. Waar mogelijk ongewenst gedrag negeren (eventueel compliment geven aan het kind dat het goede voorbeeld geeft). Als ongewenst gedrag storend is, gaat het stappenplan bij ordeverstoringen in werking (zie bijlage 1a).
Omgaan met ruzie/plagen	Bij ruzie en plagen gelden de volgende afspraken; kinderen lossen het zo veel mogelijk samen op. De leerkracht kan optreden als mediator. Wat heeft iedereen nodig om weer samen verder te gaan (een nieuw begin, nieuwe kansen)? Zie stappenplan bij ruzie, plagerijen tussen leerlingen (zie bijlage 1b).
Bewustwording	Tijdens lessen SEO en Trefwoord denken kinderen na over omgangsvormen en sociale vaardigheden. Er wordt gepraat en geoefend.
Oplossingsgerichte gesprekken	We voeren kindgesprekken en (preventieve) groepsgesprekken. We maken gebruik van 4 gespreksregels: ik-taal, plus-taal, een tegelijk, respect. Deze regels leren de kinderen tijdens de SEO-lessen.

2.4 Programma's & preventieve activiteiten.

Hieronder staat een opsomming van activiteiten en middelen die we inzetten om de veiligheid op school te meten en te waarborgen.

Start van het schooljaar met KiVa en themavoorbereiding gericht op doelen sociale veiligheid (gouden weken) en groepsvorming. In deze periode afspraken maken met de klas, die de rest van het jaar zichtbaar zijn en in de aandacht blijven (eventueel bijgesteld worden)	Leerkrachten
Leerlingen weten dat ze hun problemen met leerkracht en/of ouders/verzorgers kunnen bespreken en waarom dat belangrijk is	Leerkrachten, ouders
Minimaal 1x/2 wkn 30 minuten SEO-les. Methode KiVa	Leerkrachten
Minimaal 1x/2wkn een preventief groepsgesprek. Methode KiVa	Leerkrachten
Aandacht voor spreektaal (gespreksregels)	Leerkrachten
Kindgesprekken op welbevinden, 2x per jaar	Leerkrachten
School wordt geïnformeerd over welbevinden kind én als een kind problemen heeft in de thuissituatie of op school Tijdens oudersgesprekken of een extra afspraak.	Ouders
Afnemen en analyseren leerlingen monitor 2x/jaar (veiligheidsmeting onder leerlingen) Tijdens leerkracht-IB gesprekken wordt de groepssfeer/klassenklimaat adhv de leerlingenmonitor besproken. Zo nodig worden interventies georganiseerd (bijvoorbeeld raadplegen SEO-coördinator).	Leerkrachten, SEO-coördinator IB'er
De leerlingen krijgen lessen om ze bewust te maken van verantwoordelijk gebruik van social media en internet. Zie hiervoor het internetprotocol en het diploma mediawijsheid	Leerkrachten ism ICT-coördinator
Jaarlijkse veiligheidsmeting onder ouders (WMK-enquete)	Directie
Jaarlijkse vaststelling van doelen sociale veiligheid (Jaarplan)	Directie/ MT/SEO-coördinator/ Werkgroep SEO
Omgaan met ordeverstoringen en ruzie/plagen tussen leerlingen. Gebruik maken van de stappenplan (1a & 1b) bij grensoverschrijdend gedrag	Leerkrachten

2.5 Stappenplannen bij grensoverschrijdend gedrag

2.5.1. Omgaan met ordeverstoringen

Dit stappenplan treedt in werking bij ordeverstoringen.

Het gaat hierbij om leerlingen die zich niet aan de regels en afspraken houden van de klas. Die met hun gedrag de instructie verstoren.

De leerkracht heeft in het begin van het schooljaar met de leerlingen regels en afspraken gemaakt.

De leerkracht benoemt het gewenste gedrag.

Als een leerling vervolgens ongewenst gedrag laat zien, treedt het stappenplan in werking.

We gaan ervan uit dat stap 1 t/m 7 meestal voldoende is om ordeverstoringen te stoppen.

1	Leerkracht negeert het gedrag. Leerkracht geeft complimenten aan leerlingen met gewenst voorbeeldgedrag.
2	Leerkracht geeft kleine seintjes aan de leerling, zonder de les te onderbreken. bijvoorbeeld door een leerling aan te kijken, door de naam van een leerling te noemen midden in de zin, door naast of achter een leerling te gaan staan enz.
3	Leerkracht vertelt aan de leerling wat storend is aan zijn/haar gedrag d.m.v een ik-boodschap, gevolgd door de boodschap welk gedrag gewenst wordt.
4	Leerkracht noemt naam leerling, benoemd ongewenst gedrag. 1e waarschuwing
5	Leerkracht noemt naam leerling, benoemd storend gedrag. 2e waarschuwing
6	Leerkracht noemt naam leerling, benoemd storend gedrag. Na schooltijd een gesprek, waarna ouders worden ingelicht. De leerling begint de volgende dag met een schone lei.
7	Leerkracht benoemt naam leerling, benoemd storend gedrag. Leerling moet in een andere klas verder werken. Na schooltijd een gesprek, waarna ouders worden ingelicht. De leerling begint de volgende dag met een schone lei.
8	Stap 6 en/of 7 doen zich vaker voor. (3x in 1 week, 2x/per week gedurende 3 weken) De escalatieladder treedt in werking na overleg met de SEO-coördinator en de directie.

2.5.2. Omgaan met ruzie, plagerijen tussen leerlingen

Dit stappenplan treedt in werking als leerlingen niet in staat zijn om een onderlinge ruzie zelf op te lossen. Leerkrachten leren de kinderen vaardigheden om ruzies zelf op te lossen. Zo leren ze o.a. ik-taal en plus-taal te gebruiken. Voor het aanleren van vaardigheden wordt de KiVa-methode (SEO) ingezet. De leerkrachten bespreken omgangsregels aan het begin van het schooljaar. Leerkrachten leven gewenst gedrag voor.

We gaan ervan uit dat stap 1 en 2 meestal voldoende is om ruzie en plagerijen te stoppen.

1	Een leerling maakt ruzie en het lukt niet om de ruzie of plagerij onderling op te lossen. De leerkracht neemt de klacht serieus en luistert naar beide partijen. De leerkracht treedt op als mediator. De ruzie is opgelost als beide partijen tevreden zijn met de oplossing en verder kunnen gaan.
1a	Stap 1 doet zich vaker voor (3x in 1 week, 2x/per week gedurende 3 weken). Na schooltijd een gesprek, waarna ouders worden ingelicht. De leerling begint de volgende dag met een schone lei.
2	Een leerling doet een andere leerling pijn. De leerkracht neemt de klacht serieus en luistert naar beide partijen. De leerkracht treedt op als mediator. De ruzie is opgelost als beide partijen tevreden zijn met de oplossing en verder kunnen gaan. Betrokken ouders worden ingelicht, incidentenregistratie wordt ingevuld.
3	Stap 1a en/of 2 doet zich vaker voor. (3x in 1 week, 2x/per week gedurende 3 weken). De escalatieladder treedt in werking na overleg met de SEO-coördinator en de directie.. Het gaat hier om ruzies/plagerijen met verschillende kinderen. Als steeds met dezelfde leerling ruzie wordt gemaakt is er sprake van pesten en treedt het pestprotocol in werking.

2.6 Signaleren van en effectief handelen bij grensoverschrijdend gedrag

Signaleren

De programma's en preventieve activiteiten hebben naast het doel om een veilig klimaat op school te scheppen ook een signalerende functie. Het is belangrijk om signalen te onderzoeken om vervolgens effectief te handelen.

Effectief handelen

Onderscheid maken tussen ruzie, plagen en pesten (zie 4.1 Wat is pesten?)	Leerkrachten
Alle klachten van kinderen serieus nemen en letten op dat kinderen het bij plagen en ruzie oplossen, waarna ze samen weer verder kunnen. Ze treden zo nodig op als mediator.	Leerkrachten
Tijd om naar problemen van kinderen te luisteren en samen met hen aan een oplossing te werken.	Leerkrachten
Contact opnemen met SEO-coördinator bij pestgedrag (zie 4.3 pestprotocol)	Leerkrachten
Contact opnemen met SEO-coördinator bij een hulpvraag over het verbeteren van het klassenklimaat, het toepassen van de methode KiVa of het voeren van (preventieve) groepsgesprekken.	Leerkrachten
Escalatieladder gebruiken (Als een stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag onvoldoende effect heeft of als een curatieve aanpak bij pesten niet heeft geholpen. Ook bij cyberpesten en geweldsincidenten.)	Directie, leerkrachten
Contact opnemen met Contactpersoon bij klachten, waaronder pestsituaties	Ouders
Coördinatie protocol bij pestincidenten	SEO-coördinator
Pestprotocol hanteren bij pestgedrag	Leerkrachten, directie, SEO-coördinator
Protocol schorsing en verwijdering	Directie/bestuur

3. Escalatieladder

Mocht het voorkomen dat een aanpak van grensoverschrijdend gedrag niet effectief is, dan treedt de escalatieladder in werking. De escalatieladder treedt ook in werking als de curatieve aanpak bij pesten niet heeft geholpen. Dit geldt ook voor geweldsincidenten en in geval van cyberpesten. De stappen in de escalatieladder zijn gericht op herstel. Als het gedrag verandert kan een leerling met een schone lei verder. Het uitvoeren van de escalatieladder is en blijft maatwerk. In overleg kunnen andere stappen worden genomen.

0	De escalatieladder treedt in werking na overleg met de SEO-coördinator en de directie.
1	<p>De directeur gaat samen met de groepsleerkracht in gesprek met de leerling en hun ouders. Het gesprek gaat over de herstelaanpak. Er worden afspraken gemaakt over de gewenste gedragsverbetering met onmiddellijke ingang. De mogelijkheid voor begeleiding/hulpverlening wordt aangeboden. Dit wordt vastgelegd in het leerlingdossier in ParnasSys.</p> <p>Daarnaast volgt er een strafmaatregel: Het schrijven van een zelfreflectiebrief waarin ook wordt beschreven welke gedragsverbetering de leerling vanaf nu laat zien.</p> <p>Zie voor het uitvoeren van de herstelaanpak informatie in de methode KiVa</p>
2a	<p>De gewenste gedragsverandering heeft plaatsgevonden.</p> <p>Gedurende een periode van 4 wkn heeft de leerkracht een evaluatiegesprek met de leerling. Dit wordt teruggekoppeld naar ouders en directie</p> <p>Na 4 wkn wordt afgesloten met een gesprek met directie, leerkracht, leerling en ouders.</p>
2b	<p>De gewenste gedragsverandering heeft niet plaatsgevonden.</p> <p>De directeur gaat in gesprek met de leerling en hun ouders.</p> <p>Tijdens het gesprek wordt een interne schorsing (1-2dgn) opgelegd en de inzet van begeleiding/ hulpverlening uitgebreid besproken om wel tot gedragsverandering te komen. Zie hiervoor het protocol schorsing en verwijdering.</p> <p>Een geschorste leerling doet niet mee aan de lessen en andere onderwijsactiviteiten. Het werk wordt op de gang of in een aparte ruimte binnen de school gemaakt. Pauzemomenten vinden apart van de andere leerlingen plaats.</p> <p>Een leerling mag niet langer dan één week worden geschorst. (Een interne schorsing verschilt van een time out waarbij een leerling voor een korte tijd uit de situatie wordt gehaald)</p>
3a	<p>De gewenste gedragsverandering heeft plaatsgevonden.</p> <p>Gedurende een periode van 4 wkn heeft de leerkracht een evaluatiegesprek met de leerling. Dit wordt teruggekoppeld naar ouders en directie</p> <p>Na 4 wkn wordt afgesloten met een gesprek met directie, leerkracht, leerling en ouders.</p>
3b	<p>De gewenste gedragsverandering heeft niet plaatsgevonden.</p> <p>De school gaat over tot schorsing van de leerling. Zie hiervoor het protocol schorsing en verwijdering.</p>

4. Pesten

4.1 Wat is pesten?

*Begripsomschrijving **

Pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen. Met herhaaldelijk wordt bedoeld dat het kind steeds het mikpunt van gemene en kwetsende opmerkingen of handelingen is. Opzettelijk betekent dat iemand bewust verdriet is aangedaan. Naast deze kenmerken is er bij pesten sprake van machtsverschil. Pesters zijn sterker dan slachtoffers. Daardoor kunnen slachtoffers zich niet goed verdedigen.

Er zijn verschillende vormen van pesten. Wij onderscheiden:

- Fysiek: slaan, duwen, schoppen;
- Materieel: het kapot maken of afpakken van iemands eigendommen;
- Verbaal: schelden, steeds opnieuw vervelende opmerkingen maken;
- Relationeel: buitensluiten, leugens of geruchten verspreiden;
- Digitaal pesten: alle vormen van pesten die online plaatsvinden, zoals op TikTok en Whatsapp.

Pesten verschilt van plagen en ruzie:

- Bij **plagen** is het gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is geen duidelijke machtsongelijkheid aanwezig. Leerlingen sluiten elkaar niet buiten en het is vaak de bedoeling om elkaar aan het lachen te maken.
- Bij **ruzie** hebben leerlingen een conflict met elkaar. Ze wisselen over en weer argumenten uit op een emotioneel (boze) manier. Beide leerlingen voelen zich sterk genoeg om de confrontatie aan te gaan waardoor er geen machtsongelijkheid is. Een ruzie leggen leerlingen meestal weer bij.

*Rolverdeling bij pesten **

Pesten is een groepsproces. In een peestsituatie heeft elk kind een bepaalde rol. De rol geeft aan hoe de kinderen zich op dat moment gedragen. Bij het gebruik van deze rollen is het belangrijk om te weten dat kinderen niet een bepaalde rol hebben, maar zich gedragen op een manier die bij een bepaalde rol past. Welke rol een kind aanneemt, kan ook verschillen per situatie. De verschillende rollen die wij onderscheiden bij pesten zijn:

- Pester: initiatiefnemer van het pesten;
- Assistent: doet actief mee met de pester, maar speelt geen hoofdrol in het pesten;
- Versterker: doet niet direct mee met het pesten, maar geeft de pester positieve feedback door toe te kijken of te lachen om het pesten;
- Slachtoffer: het gepeste kind;
- Verdediger: steunt en komt op voor het slachtoffer;
- Buitenstaander: weet van het pesten af, maar grijpt niet in.

** bron: KiVa methode*

4.2 Pestgedrag in een groep.

Pestincident

In elke groep wordt samen met de leerlingen gewerkt aan een veilig klassenklimaat m.b.v. de methode KiVa.

Als er gepest wordt in een groep, dan gebruiken we de curatieve aanpak van de methode om het probleem met de groep op te lossen.

Door de aanpak worden kinderen bewust van hun gedrag en kunnen ze hun gedrag veranderen. (Zo kan een buitenstaander bijvoorbeeld een verdediger worden)

Voor pester(s) en assistenten is de aanpak is waarschuwend en ondersteunend, met als doel dat ze hun gedrag veranderen.

Voor pestslachtoffers is de aanpak ondersteunend met als doel dat ze kunnen verwerken wat ze hebben meegemaakt en om opnieuw vertrouwen in elkaar op te bouwen.

Het doel van de aanpak is dat pesten onmiddellijk stopt als het is besproken. De escalatieladder treedt in werking als pesten niet onmiddellijk gestopt is. Als pestgedrag is gestopt wordt gedurende 4 weken gemonitord hoe het met de kinderen gaat.

Curatieve aanpak

De curatieve aanpak bestaat uit 3 onderdelen die afhankelijk van de situatie kunnen worden ingezet.

Curatief groepsgesprek

De leerkracht kan in samenspraak met de SEO-coördinator een gesprek voeren met de hele groep. De kracht van de groep wordt ingezet om het pestgedrag te stoppen. Daarvoor moet de groep gewend zijn om met elkaar in gesprek te gaan over onderwerpen die gevoelig kunnen liggen (dit oefenen we middels de preventieve gesprekken). Bovendien moet het pestslachtoffer zich daar veilig genoeg bij voelen.

Steungroepaanpak

De leerkracht kan in samenspraak met de SEO-coördinator een steungroep inzetten om een pestprobleem op te lossen. De steungroep bestaat uit een aantal kinderen uit de klas. Deze kinderen wordt gevraagd of zij kunnen helpen bij het oplossen van het probleem. In de steungroep zit ook altijd de pester, waarbij de pester niet als schuldige wordt aangewezen, maar het gedrag als zeer ongewenst wordt beschreven. De focus van de steungroepaanpak ligt op het feit dat pesten een groepsproces is dat we samen willen oplossen. Voordat de steungroep wordt ingezet wordt dit eerst besproken met het pestslachtoffer zelf.

Herstelaanpak

Als het pesten ondanks de gemaakte afspraken toch doorgaat wordt de escalatieladder ingezet.

Openheid

Omdat pesten vaak buiten het zicht van volwassenen plaatsvindt is het belangrijk om zorgen hierover te bespreken. Door kinderen les te geven over wat pesten is en tijdens preventieve groepsgesprekken in de groep te bespreken hoe het gaat in de groep en gevoelige onderwerpen bespreekbaar te maken, streven we naar een open sfeer in iedere groep. De kans dat pesten stopt is groter als het in de groep besproken kan worden.

4.3 Pestprotocol

Het pestprotocol is een onderdeel van het veiligheidsprotocol. Het pestprotocol is een gedragsovereenkomst, in de vorm van een aantal uit te voeren stappen over omgaan met pestgedrag op de Klokkenberg. Het team, leerlingen en ouders gaan akkoord met deze overeenkomst als ze ingeschreven zijn op de Klokkenberg. Mocht pestgedrag in een groep voorkomen, dan treedt het stappenplan in werking.

De SEO-coördinator coördineert mogelijkheden en middelen om pestgedrag te stoppen. Als er pestincidenten plaatsvinden tijdens het overblijven meldt de TSO dit bij de directie en de SEO-coördinator. Vervolgens zal de TSO-coördinator bij het proces betrokken blijven.

Het pestprotocol (zie bijlage 2: stappenplan bij pestincidenten) treedt in werking na een melding of signalering van pestgedrag:

- Wanneer een ouder melding maakt van pestgedrag, treedt het protocol in vanaf stap 0
- Wanneer een leerling, een leerkracht of TSO-kracht melding maakt dat de leerling pestslachtoffer is, treedt het protocol vanaf stap 1 in werking.
- Wanneer er pestgedrag gesignaleerd wordt middels de monitor treedt het protocol vanaf stap 1 in werking.
- Wanneer sprake is van pesten met geweld treedt de escalatieladder in werking.
- We gaan ervan uit dat stap 1 t/m 3a meestal voldoende is om pestgedrag te stoppen.
- Nadat pestgedrag is gestopt zullen we 4 weken monitoren hoe het met de kinderen gaat. (Tenzij langer nodig is)

Communicatie

Ouders van het pestslachtoffer worden na het gesprek met de leerling, als interventies nodig zijn, geïnformeerd.

Ouders van pesters worden ook geïnformeerd als interventies nodig zijn.

Met behulp van dit veiligheidsprotocol kunnen we adequaat handelen en snel een gecoördineerde actie inzetten, waarbij we bij iedere stap de tijd zullen nemen om goede keuzes te maken. Omgaan met pesten is en blijft maatwerk. In overleg kunnen andere stappen worden genomen

Zie bijlage 2: Stappenplan bij pestincidenten.

4.4 Stappenplan bij pestincidenten

0	<p>De contactpersoon en/of groepsleerkracht gaat in gesprek met ouders nav hun melding over hun kind dat gepest wordt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De te volgen stappen (curatieve aanpak volgens KiVa) worden uitgelegd. • SEO-coördinator en directie worden ingelicht. • Verslag in ParnasSys • Incidentenregistratie invullen • Na elke stap wordt het verloop teruggekoppeld aan ouders. • Na 4 wkn is er een afrondend gesprek. (Evt gesprekscyclus starten)
1	<p>De groepsleerkracht gaat in gesprek met de leerling die gepest wordt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na aanleiding van het kindgesprek besluit je of en zo ja, welke interventie nodig is. • Als interventies nodig zijn, worden ouders pestslachtoffer geïnformeerd: stap 0. • Als interventies nodig zijn en duidelijk is wie de pester(s) zijn volgt een gesprek met de pester(s) (bijlage 3) • Als interventies nodig zijn en duidelijk is wie de pester(s) zijn, worden ouders van pester ingelicht, waarvan notitie wordt gemaakt in ParnasSys. Na 4wkn afronding terugkoppelen aan ouders, zodat pester met schone lei verder kan.
2a	<p>Curatieve groepsgesprekken Leerkracht in samenwerking met SEO-coördinator</p> <p>Als de casus in de groep besproken kan worden heeft dat de voorkeur. Bij deze aanpak wordt het stoppen van pesten de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de hele groep. Het pesten moet met onmiddellijke ingang stoppen.</p> <p>Seo-coördinator en groepsleerkracht bespreken welke groepsgesprekken of lessen vervolgens belangrijk zijn voor de groep.</p> <p>Gedurende 4 weken evalueert de groepsleerkracht dit tijdens een gesprekje met het pestslachtoffer en tijdens preventieve groepsgesprekken.</p> <p>Zie voor het voeren van een curatief gesprek informatie in de methode KiVa.</p>
2b	<p>Interventie steungroep aanpak Leerkracht in samenwerking met SEO-coördinator</p> <p>Als de casus niet in de groep kan worden besproken, wordt de steungroepaanpak ingezet. Bij deze aanpak wordt het stoppen van pesten de gezamenlijke verantwoordelijkheid van een select groepje kinderen in de steungroep. De steungroep bestaat uit de pester en meelopers en uit (potentiële) vriendjes van het pestslachtoffer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stap 1: gesprek met de gepeste leerling • Stap 2: bijeenkomst met de steungroep • Stap 3: evaluatie met de gepeste leerling • Stap 4: evaluatie met de steungroep <p>Het pesten moet met onmiddellijke ingang stoppen</p> <p>Seo-coördinator en groepsleerkracht bespreken welke groepsgesprekken of lessen vervolgens belangrijk zijn voor de groep.</p> <p>Gedurende 4 weken evalueert de groepsleerkracht/SEO-coördinator dit tijdens een gesprekje met het pestslachtoffer en een gesprek met de steungroep.</p> <p>Zie voor het uitvoeren van de steungroepaanpak informatie in de methode KiVa.</p>
3a	<p>Het pestgedrag is gestopt</p> <p>De groepsleerkracht gaat na 4 wkn nogmaals in gesprek met de betrokken leerling. Dit is een gesprek over welbevinden. De groepsleerkracht maakt gebruik van het gespreksformulier welbevinden.</p>
3b	<p>Het pestgedrag is niet gestopt.</p> <p>De escalatieladder treedt in werking.</p> <p>De groepsleerkracht, SEO-coördinator en de directie overleggen of en hoe alle ouders van de groep geïnformeerd worden.</p>

4.5 Cyberpesten

Cyberpesten zal nauwelijks onder schooltijd plaatsvinden, omdat leerlingen tijdens schooltijd hun smartphone moeten inleveren. Omdat het veel invloed heeft op het schoolleven zal school bij melding van cyberpesten de escalatieladder gebruiken.

Voor het pestslachtoffer geldt:

Bewijs van cyberpesten wordt bewaard door de leerling en ouders. Eventueel ICT-coördinator inschakelen om daarbij te helpen.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van de checklijst cyberpesten met pestslachtoffer (bijlage 5) en het gespreksformulier pestincident met pestslachtoffer (bijlage 3).

Een verslag wordt vastgelegd in Parnassys

Voor de pester(s) geldt:

Confrontatie met bewijsmateriaal.

Beeldmateriaal verwijderen uit telefoon. Verspreiding is verboden.

Er worden afspraken gemaakt over de gewenste gedragsverbetering met onmiddellijke ingang. O.a over controle van smartphonegebruik en social media.

De mogelijkheid voor begeleiding/hulpverlening wordt aangeboden.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van de checklijst cyberpesten met pester en verspreider(s) (bijlage 6) en het gespreksformulier pestincident met pester(s) en assistenten) (bijlage 4).

Dit wordt vastgelegd in Parnassys van iedere leerling.

Bijlage 1: Gespreksformulier pestincident met pester(s) en assistent(en)

Datum
Naam Leerling
1. Wat is er gebeurd?
2. Waarom heb je dat gedaan?
3. Hoe denk je dat de ander zich voelt?
4. Het pestgedrag moet onmiddellijk stoppen. (Wat zie ik je doen om pestgedrag te stoppen? Gewenste toekomst)
5. Wat willen we? Op een schaal van 1-10, waar staan we nu?
6. Wat zorgt ervoor dat het punt niet lager is? Wat/wanneer gaat het goed? Wie helpen jou daarbij?(Succesvol verleden)
7. Hoe bereiken we dat het punt hoger wordt en het pestgedrag niet meer voorkomt?
8. Jij bent daarvoor verantwoordelijk. Wil je daarbij geholpen worden en wie zou dat kunnen doen? Hoe?
9. Afspraak: Over 4 weken hebben we een evaluatiegesprek en bespreken we of je gedrag veranderd is en het pesten dus is gestopt. We vertellen ook aan je ouders wat gebeurd is.
10. Datum evaluatie (na 4 wkn):

Bijlage 2: Gespreksformulier pestincident met pestslachtoffer

Datum
Naam Leerling
1. Wat is er gebeurd?
2. Waarom denk je dat het gebeurd?
3. Hoe ga je ermee om? Hoe kun je ermee omgaan?
4. Het pestgedrag moet onmiddellijk stoppen. (Gewenste toekomst)
5. Wat willen we? Op een schaal van 1-10, waar staan we nu?
6. Wat zorgt ervoor dat het punt niet lager is? Wat/wanneer gaat het goed? Wie helpen jou daarbij?(Succesvol verleden)
7. Hoe bereiken we dat het punt hoger wordt en het pestgedrag niet vaker voorkomt?
8. Hoe kunnen we daarbij helpen?
9 Afspraak: We hebben wekelijks een kort gesprekje over hoe het gaat. Ik hou bij of er nieuwe pestincidenten plaatsvinden. Over 4 weken hebben we een evaluatiegesprek met je ouders erbij en bespreken we of het beter gaat en het pesten dus is gestopt.
9a. Opmerkingen nav korte gesprekjes:
10. Datum evaluatie:

Bijlage 3: Checklist cyberpesten met pestslachtoffer

Datum	
Naam leerling	
Aanwezig	
	Check
1. Wat is de klacht?	
2. Bewijs bewaren. (Eventueel met hulp ICT-coördinator)	
3. Hulp bij omgaan met problemen, rapportage problemen, blokkeren van mensen, aanpassen van instellingen, verkleinen van risico's dat er wat mis gaat en het opslaan van bewijs. - Advies om niet online te reageren of met: 'Stop, dit is niet leuk.' - www.helpwanted.nl - De vertrouwenspersoon maakt melding van misbruik op de site. (via CONTACT, HELP, ABUSE)	
4. Beelden/appjes verwijderen op social media door vertrouwenspersoon. www.Meldknop.nl	
5. Mogelijkheid om melding te maken of aangifte te doen bij de politie. Als pester ouder dan 12 jaar is kan aangifte gedaan worden. Een melding is altijd mogelijk.	
6. Afspraken vervolgstappen - Aanpak pesters en verspreiders uitleggen - Relatieherstel pester-gepeste - Groepsgesprek - Lessen mediawijsheid - Werken aan positief klasklimaat - Samenstellen steungroep - Hulpverlening - Relatieherstel ouders pester - ouders gepeste - Wekelijks contact over welbevinden	

Bijlage 4: Checklist cyberpesten met pester en verspreiders

Datum	
Naam leerling	
Aanwezig	
	Check
1. Wat is de klacht?	
2. Confrontatie met bewijs. (Eventueel met hulp ICT-coördinator)	
3. Verwijderen van beeldmateriaal/appjes op smartphone	
4. Afspraken over controle gebruik smartphone en social media	
5. Vervolgstappen - Zie escalatieladder - Aanpak pesters en verspreiders uitleggen (Mogelijkheid dat er een melding wordt gemaakt of aangifte gedaan) - Relatieherstel pester-gepeste - Groepsgesprek - Lessen mediawijsheid - Werken aan positief klasklimaat - Hulpverlening - Relatieherstel ouders pester - ouders gepeste - Wekelijks contact over welbevinden en voortgang	

Bijlage 5: Terminologie en informatiebronnen

Terminologie

- **Fysieke veiligheid:** aantasting van de lichamelijke integriteit, bijvoorbeeld door het toebrengen van lichamelijke pijn of letsel; denk bijvoorbeeld aan geweld in de vorm van slaan, schoppen, e.d
- **Sociale veiligheid:** aantasting van de integriteit in het intermenselijk verkeer, bijvoorbeeld door uitschelden, belachelijk maken, achterstelling en discriminatie, vernedering, buitensluiten, e.d.
- **Psychische veiligheid:** aantasting van de geestelijke gezondheid, zoals door het uitoefenen van ongeoorloofde druk en bedreiging, manipulatie e.d
- **Welbevinden op school:** positieve gevoelens over klas en klasgenoten, in de vorm van bijv. jezelf kunnen zijn, je prettig en thuis voelen e.d.
- **KiVa:** methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling

Websites, informatiebronnen

- <https://www.pestweb.nl/>
Op **Pestweb.nl** vindt iedereen tussen de 8 en 18 jaar informatie over pesten op school. Je krijgt tips en adviezen om pesten tegen te gaan.
- <https://www.schoolveiligheid.nl>
Stichting **School & Veiligheid** ondersteunt **scholen** bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. Deskundig advies, helpdesk & training.
- <https://www.digitaalveiligheidsplan.nl/>